

Kremļa troļļi vai parasti pilsoņi?

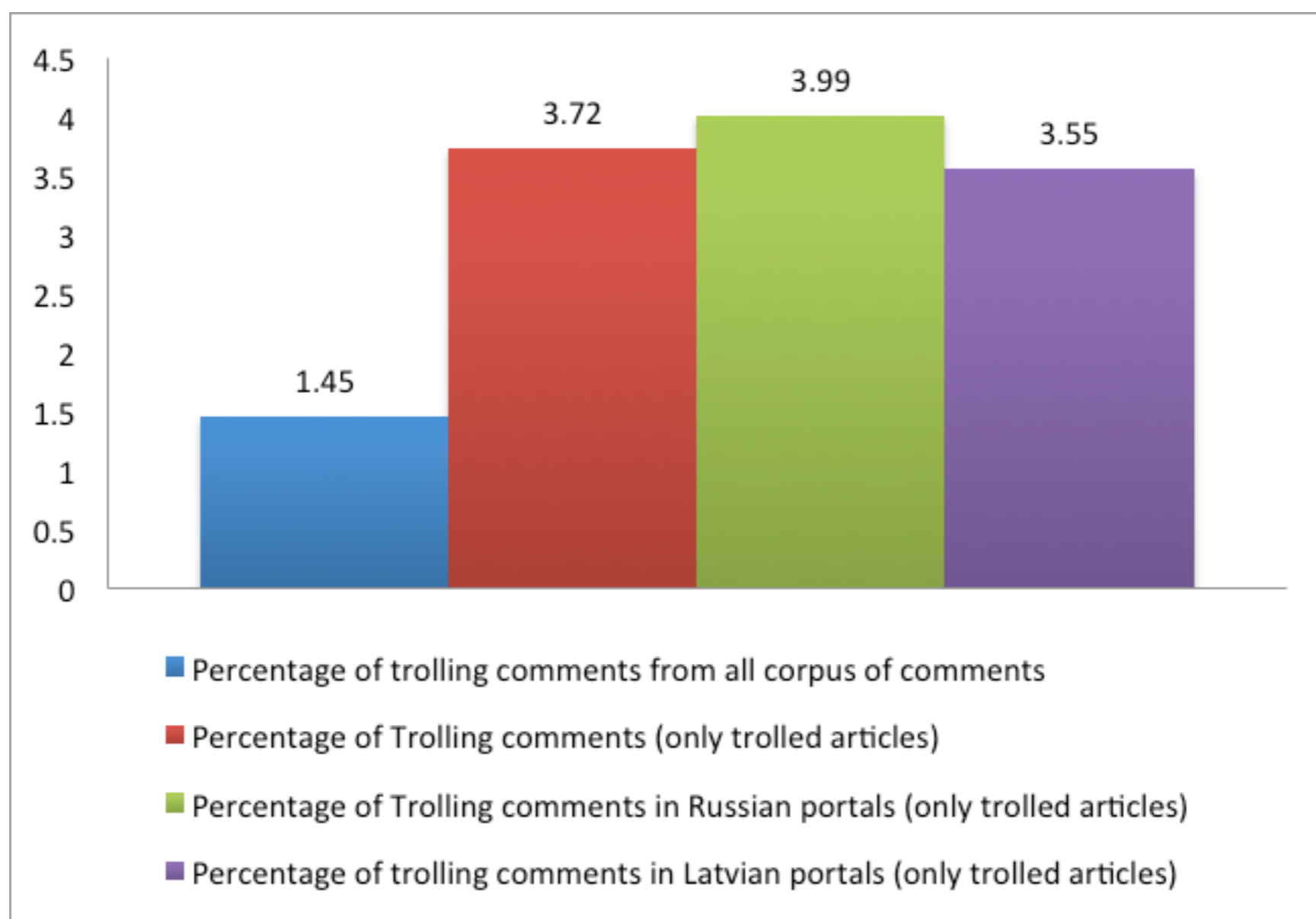
Klāvs Sedlenieks, PhD, RSU docents
Saeimas un nevalstisko organizāciju forums
Rīga, 2016. gada 10. jūnijs

Dati

- 2015. gada vasarā veikts pētījums
- Mērķis - identificēt 'Kremļa troļļus'
- Analizēti 208 tūkstoši komentāru (Apollo, Delfi, Tvnet, latviski un krieviski)
- autori: Anda Rožukalne, Klāvs Sedlenieks

Potenciālo troļļu rezultāts

Troļļu komentāru liktenis

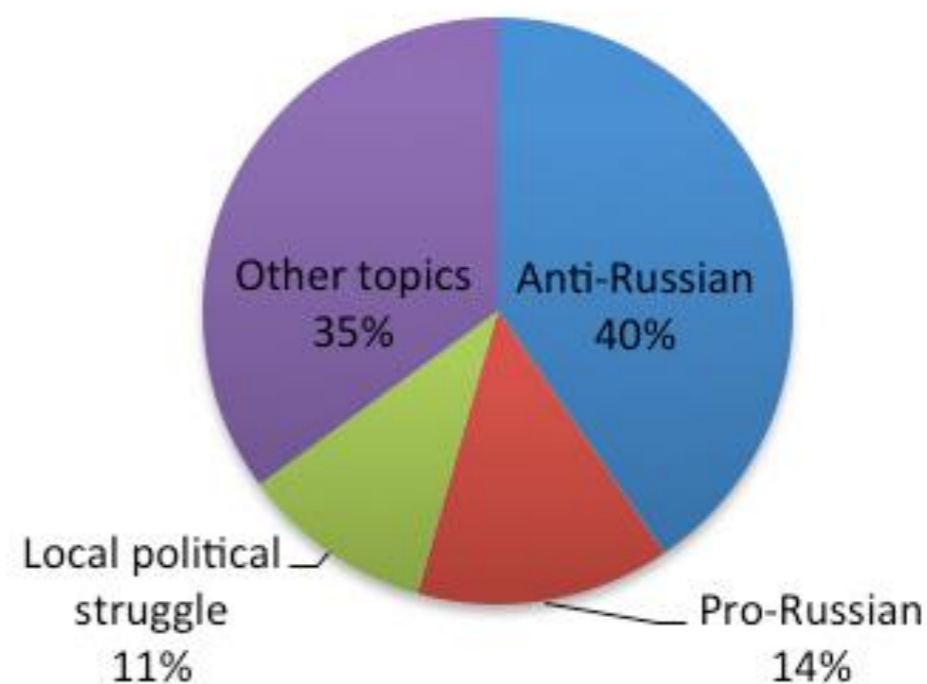
- ļoti daudzus izdzēš paši portāli
- daudzus “izbalsojot” paslēpj
- daudzus atmasko un tiem uzbrūk citi komentētāji
- ekspozīcija un potenciālā ietekme - niecīga (80% lietotāju komentārus vispār nelasa)
- potenciālo troļļu fabriku efektivitāte - apšaubāma

Kremļa troļļi?

- identifikācijas kritēriji:
  1. Komentē daudz (vairāk nekā 15 komentāri periodā)
  2. konsekventi prokrievisks
  3. daudz copy-paste
  4. neiesaistās sarunās un nepļāpā par ikdienišķo
  5. vienu un to pašu tekstu atkārtoti vairākkārt
- Daudzi komentāri atbilda kritērijiem, bet 2. punktā bija konsekventi pretkrieviski

---

Attitude towards Russia in multiplicated comments

2014-07-27	Apollo	Krievija asi	4592	ukraiņu faš t	https://www.youtube.com/watch?v=guYWA0WZQ4w&list=UUo7YK_Z
2014-07-27	Apollo	Krievija asi	4592	ukraiņu faš t	https://www.youtube.com/watch?v=guYWA0WZQ4w&list=UUo7YK_Z
2014-07-27	Apollo	Lielbritānija	4592	anonīms t	skaudīgi briti var iepūst vienā vietā un paklausīties, kā skan. nevar samitrin
2014-07-27	Apollo	Lielbritānija	4592	anonīms t	iedomīgie briti joprojām nevar samierināties, ka britu koloniālā impērija vai
2014-07-27	Apollo	Maskavā ar	4592	anonīms t	krievi joti cilvēcīgi. kijevā par krievijas karoga izklāšanu un ģeorgija lentīšu
2014-(			2	anonīms t	krievi joti cilvēcīgi. kijevā par krievijas karoga izklāšanu un ģeorgija lentīšu
2014-(			2	anonīms t	kijevas huntas zvērības, kuras cenzori visu laiku cenšas izdzēst, lai cilvēki
2014-(			2	anonīms t	kijevas huntas zvērības, kuras cenzori visu laiku cenšas izdzēst, lai cilvēki
2014-07-27	Apollo	Maskavā ar	4592	anonīms t	kijevas huntas zvērības, kuras cenzori visu laiku cenšas izdzēst, lai cilvēki
2014-07-27	Apollo	Maskavā ar	4592	anonīms t	kijevas huntas zvērības, kuras cenzori visu laiku cenšas izdzēst, lai cilvēki
2014-07-27	Apollo	Par Malaizi	4592	anonīms t	kijevas huntas zvērības: https://www.youtube.com/watch?v=AyZiIFV-dXB&
2014-07-27	Apollo	Par Malaizi	4592	anonīms t	kijevas huntas zvērības: https://www.youtube.com/watch?v=AyZiIFV-dXB&
2014-07-27	Apollo	Putina vara	4592	anonīms t	kijevas huntas zvērības: ... jauna sieviete ar mazu bērnu rokās.... un šos m
2014-07-27	Apollo	Putina vara	4592	anonīms t	kijevas huntas zvērības: ... jauna sieviete ar mazu bērnu rokās.... un šos m
2014-07-27	Apollo	Sadursmēs	4592	anonīms t	kijevas huntas zvērības: ... jauna sieviete ar mazu bērnu rokās.... un šos m
2014-07-27	Apollo	Sadursmēs	4592	anonīms t	kijevas huntas zvērības: ... jauna sieviete ar mazu bērnu rokās.... un šos m
2014-07-27	Apollo	«Malaysia /	4592	anonīms t	https://www.youtube.com/watch?v=Lgfa_kWm4_k#t=38
2014-07-27	Apollo	«Malaysia /	4592	anonīms t	https://www.youtube.com/watch?v=Lgfa_kWm4_k#t=38

“Kremļa trollis”

2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	Ir jāšūta lūgums uz kremli atsaukt visus banditiskos fomējumus
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	atsaukt visus banditiskos fomējumus «Pārtraukt asinspirti Ukrainā!
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	Visiem pasākuma dalībniekiem, pēc pasākuma tiks dota iespēja doties ekskursijā ar
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	Mierīgie iedzīvotāji ir kļuvuši par banditisku formējumu ķīlniekiem, tos ir jāatbrvbo no
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	Rīkot šādu pasākumu, tā ir klaja, nekaunīga ģirgāšanās par šiem teroristu un krievija
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	Alepkavas no Krievijas teritorijas apšauda Ukrainu, tas ir nepieteikt karš. Agresors ir
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	http://censor.net.ua/news/296773/latviya_gotova_priznat_dnr_i_lnr_terroristicheskim
2014-08				!!!	Vajag atršķir mušas(banditiskos grupējumus) no kotletēm(Ukrainas mierīgiem iedzīvo
2014-08				!!!	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros
2014-08				!!!	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	Krievu algotņu un to vietējo salašņu un līdzskrējēju bruņotās bandas Austrumukrainā
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	Krievu algotņu un to vietējo salašņu un līdzskrējēju bruņotās bandas Austrumukrainā
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	!!!	Bruņoto bandu terors Ukrainas austrumos ir jāizbeidz
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	"???"	Neizskatās ka tur būtu daudz to teroristu atbalstītāju. ----- Varbūt daži zi
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	info	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	info	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	info	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	special	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	special	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros
2014-08-05	Apollo	Rīgā notiks	2820	special	http://censor.net.ua/photo_news/296737/klassika_otdyha_cheputilo_mirnye_tseli_ros

“Rīgas trollis”

“Atgriežoties pie valsts, es gribu teikt, ka es jūtu atbildību. Es nedistancējos, jo es tomēr mēģinu iespaidot, kā es varu – es rakstu komentārus [..]
Un tad es Delfos, cītīgi cīnos ar prokrieviskiem troļļiem...”

–No intervijas ar Anniju

Secinājumi

- Jāizvairās no apstiprināšanas kļūdas ('confirmation bias')
- "Kremlja troļļu" pazīmēm atbilst komentāri no visām "frontes" pusēm
- plurālā sabiedrībā pilsoņiem ir dažādi uzskati; ne visi, kam nepiekrītam, ir iztēlotā pretinieka aģenti
- Latvijas pilsoniskā sabiedrība (arī komentētāju vidū) aktīvi atpazīst un pretdarbojas iespējamai "zombēšanai"
- Nepieciešama attīstīta kritiskā domāšana
- Pārspīlēta modrība var izraisīt ne mazāk problemātiskas sekas